

ביאור בדרך אפשר

43	(בְּהִמְצָאוֹ גו' בְּהִיּוֹתוֹ קְרוֹב), כדברי הגמרא שבמקום אחד כתוב "מי	1	נאמר בספר הושע, בפסוק הפותח את ההפטרה של שבת שובה:
44	כה' אלוקינו בכל קראנו אלינו" ובמקום אחר כתוב "דרשו ה' בהימצאו" ואין	2	שׁוֹבָה יִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹי' אֶלְקִיךָ גו' ¹ , וּמִמְשִׁיךְ בְּכַתּוּב ² , קָחוּ
45	זו סתירה כי בציבור ה' עונה תמיד וביחיד דווקא "בהימצאו", בעשרת ימי	3	עִמְכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֶל הַיּוֹי', וּמִסִּים ² , וּנְשַׁלְמָה פְּרִים
46	תשובה וּבְלִשׁוֹן הַחֲסִידוֹת: קִירוּב הַמְּאוֹר ⁶ , מבואר בתורת	4	שְׁפָתֵינוּ.
47	החסידות שההארה האלוקית המיוחדת	5	הִנֵּה פְּסוּקִים אֱלוֹ תִקְנוּ
48	המאירה מלמעלה בעשרת ימי תשובה	6	חֲכָמֵינוּ ז"ל לְאִמְרָם בְּהַפְטָרָה
49	ומסייעת לאדם להתעורר בתשובה	7	דְּשִׁבַּת שׁוֹבָה (לֵאלֹא יִנְפְקָא
50	(ולכן זמן זה נקרא "בהימצאו", כי	8	מִינְה' ללא הכולל אִם הַקְּרִיאָה
51	בימים אלה ה' מצוי וקרוב יותר	9	בַּתּוֹרָה בִּשְׁבַת זוּ הִיא בְּפִרְשַׁת
52	לאדם), משולה ל"קירוב המאור (מקור	10	הַאֲזִינוּ אוֹ בְּפִרְשַׁת וַיִּלֶּךְ, שֶׁהִיא
53	האור, הקדוש ברוך הוא) אל הניצוץ	11	דָּבָר לֹא קְבוּעַ אֲלֵא בְּשָׁנִים שִׁישׁ שַׁבַּת
54	(האדם)", ובמצב זה של "בהימצאו"	12	בֵּין יוֹם הַכִּיפּוּרִים לְסוּכּוֹת וְבֵה קוּרָאִים
55	הַרִי לֹא שִׁיף שִׁיחֵיו בְּאִמְצַע	13	אֶת פִּרְשַׁת הַאֲזִינוּ, אוֹ בִּשְׁבַת שׁוֹבָה
56	בין האלוקות והאדם עֲנִינִים	14	קוּרָאִים אֶת פִּרְשַׁת וַיִּלֶּךְ. וְאֵילּוּ בְּשָׁנִים
57	הַמְּכַבְּלִים וּמְעַכְבִּים אֶת	15	אַחֲרוֹת קוּרָאִים אֶת פִּרְשַׁת וַיִּלֶּךְ יַחַד עִם
58	התשובה מלהתקבל כו', וּבְמִילָא	16	פִּרְשַׁת נִיצְצִים לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה וּבִשְׁבַת
59	מִתְקַבְּלַת הַתְּשׁוּבָה מִיָּד	17	שׁוֹבָה קוּרָאִים אֶת פִּרְשַׁת הַאֲזִינוּ
60	(בְּזִמְנָא, כְּמוֹ הַקִּירוּב בְּמִקּוֹם	18	וְהִינוּ שְׁלֵמֹת הַשִּׁנּוּי בַּתּוֹכָן
61	כְּבִיכּוֹל כְּלוּמֹר, לְדַבְּרֵי הַרְמַב"ם	19	הַפְּרָשִׁיּוֹת, שֶׁהֵרִי אֵינוֹ דוּמָה הַתּוֹכָן
62	שבימים אלה התשובה מתקבלת "מיד"	20	שֶׁל פִּרְשַׁת הַאֲזִינוּ לְתוֹכָן שֶׁל פִּרְשַׁת
63	יש משמעות כפולה – מיד בזמן, ללא	21	וַיִּלֶּךְ מִפְּטָרֵינוּ לְעוֹלָם כִּכֵּל אוֹפֵן
64	עיכוב, ו"מיד" מבחינת אופן הקירוב,	22	שׁוֹבָה יִשְׂרָאֵל וְזֹאת לְמִרּוֹת שְׁבַדְרָךְ
65	בדומה לקרבה במקום גשמי).	23	כִּלְל יֵשׁ קֶשֶׁר וְשִׁיכּוֹת בֵּין תּוֹכֵן הַפִּרְשָׁה
66	וּנְקוּדַת הָעֲנָן, שֶׁהַפְּסוּק	24	לְתוֹכֵן הַהַפְטָרָה) ³ , לְפִי שֶׁזֶהוּ
67	שׁוֹבָה יִשְׂרָאֵל עַד גּו' בָּא	25	הַתּוֹכֵן שֶׁל הַפְטָרָה זוּ, "שׁוֹבָה יִשְׂרָאֵל"
68	לְבָאָר עַד הֵיכָן (עַד כְּפָה	26	הוּא כְּלָלוֹת הָעֲנָן דְּעֲשָׂרָת יְמֵי
69	כְּלוּמֹר בְּאִיזָה עוֹמֵק וּבְאִיזוֹ דְרָגָה	27	תְּשׁוּבָה, כְּמוֹכֵן מִדְּרָשׁוֹת
70	גבוהה) צָרִיף לְהִיּוֹת עֲנָן	28	חֲכָמֵינוּ ז"ל וּמִהִבְיָאוּרִים
71	הַתְּשׁוּבָה, וְעַל זֶה אוֹמֵר	29	בַּתּוֹרַת הַחֲסִידוֹת עַל פְּסוּק
72	שׁוֹבָה יִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹי'	30	זֶה. וְצָרִיף לְהִבִּין הַקְּשֶׁר
73	אֶלְקִיךָ, הִינוּ שְׁאֹפֵן	31	וְהַשְׁכּוֹת דְּפְסוּק זֶה כְּפִרְט
74	הַתְּשׁוּבָה צָרִיף לְהִיּוֹת עַד	32	וּבמִיּוֹחַד עִם מַעְלַת הַתְּשׁוּבָה
75	אֲשֶׁר הַיּוֹי' יִהְיֶה אֶלְקִיךָ ⁷ , שֶׁם	33	דְּעֲשָׂרָת יְמֵי תְּשׁוּבָה, שְׁבָהּ
76	הוּי' מוֹרָה עַל הַאֲלוּקוֹת שֶׁלְמַעֲלָה	34	צָרִיכָה לְהִיּוֹת תְּשׁוּבָה
77	מִהַעוֹלָמוֹת, וְשֶׁם אֲלוּקִים מוֹרָה עַל	35	מַעְוֵלָה, בִּיתֵר שֶׁאֵת מַעֲנִיךְ הַתְּשׁוּבָה
78	הָאָרֶץ אֲלוּקִית מוֹגְבַלַת בְּהַתָּאם	36	כְּפִי שֶׁהוּא כִּכֵּל יְמוֹת הַשָּׁנָה וְכְמוֹ
79	לְעוֹלָמוֹת וְ"עַד הוּי' אֲלוּקִיךָ" מִשְׁמַעוֹ	37	שְׁכַתֵּב הַרְמַב"ם ⁴ שְׁבָנִים
80	שֶׁהָאָדָם מִתְקָרֵב לְאֲלוּקוֹת עַד כְּדִי כֵן	38	אֱלוֹ הַתְּשׁוּבָה הִיא יָפָה בִּיתֵר
81	שֶׁהוּי' מֵאִיר בּוֹ וְחוֹדֵר בּוֹ בְּפִנְיִמִיּוֹת	39	וּמִתְקַבְּלַת מִיָּד, שְׁנֵאֲמַר ⁵
82	שְׁזוֹהֵי מִדְּרִיגַת הַתְּשׁוּבָה כְּפִי	40	דְּרִשׁוּ הַיּוֹי' בְּהִמְצָאוֹ גו',
83	שֶׁהִיא בְּשִׁלְיִמוּתָהּ בְּעֲשָׂרָת	41	וְהִינוּ שְׁפִינֵן שֶׁהַקְּב"ה עֲצָמוֹ
84	יְמֵי תְּשׁוּבָה וְכִפִּי שֶׁחָבָאָר לְהֵלֶךְ.	42	הוּא בְּאֹפֶן שֶׁל קִירוּב

בס"ד. יום ג', וא"ו תשרי, ה'תשכ"ז

(הנחה בלתי מוגה)

שׁוֹבָה יִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹי' אֶלְקִיךָ גו'¹, וּמִמְשִׁיךְ
בְּכַתּוּב², קָחוּ עִמְכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֶל
הַיּוֹי', וּמִסִּים², וּנְשַׁלְמָה פְּרִים שְׁפָתֵינוּ. הִנֵּה
פְּסוּקִים אֱלוֹ תִקְנוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל לְאִמְרָם בְּהַפְטָרָה
דְּשִׁבַּת שׁוֹבָה (לֵאלֹא יִנְפְקָא מִינְה' אִם הַקְּרִיאָה
בַּתּוֹרָה הִיא בְּפִרְשַׁת הַאֲזִינוּ אוֹ בְּפִרְשַׁת וַיִּלֶּךְ,
וְהִינוּ שְׁלֵמֹת הַשִּׁנּוּי בַּתּוֹכָן הַפְּרָשִׁיּוֹת,
מִפְּטָרֵינוּ לְעוֹלָם שׁוֹבָה יִשְׂרָאֵל)³, לְפִי שֶׁזֶהוּ
כְּלָלוֹת הָעֲנָן דְּעֲשָׂרָת יְמֵי תְּשׁוּבָה, כְּמוֹכֵן
מִדְּרָשׁוֹת חֲכָמֵינוּ ז"ל וּמִהִבְיָאוּרִים בַּתּוֹרַת
הַחֲסִידוֹת עַל פְּסוּק זֶה. וְצָרִיף לְהִבִּין הַקְּשֶׁר
וְהַשְׁכּוֹת דְּפְסוּק זֶה עִם מַעְלַת הַתְּשׁוּבָה דְּעֲשָׂרָת
יְמֵי תְּשׁוּבָה, שְׁבָהּ צָרִיכָה לְהִיּוֹת תְּשׁוּבָה
מַעְוֵלָה, וְכְמוֹ שְׁכַתֵּב הַרְמַב"ם⁴ שְׁבָנִים אֱלוֹ
הַתְּשׁוּבָה הִיא יָפָה בִּיתֵר וּמִתְקַבְּלַת מִיָּד,
שְׁנֵאֲמַר⁵ דְּרִשׁוּ הַיּוֹי' בְּהִמְצָאוֹ גו', וְהִינוּ שְׁפִינֵן
שֶׁהַקְּב"ה עֲצָמוֹ הוּא בְּאֹפֶן שֶׁל קִירוּב (בְּהִמְצָאוֹ
גו' בְּהִיּוֹתוֹ קְרוֹב), וּבְלִשׁוֹן הַחֲסִידוֹת: קִירוּב
הַמְּאוֹר⁶, הַרִי לֹא שִׁיף שִׁיחֵיו בְּאִמְצַע עֲנִינִים
הַמְּכַבְּלִים וּמְעַכְבִּים כו', וּבְמִילָא מִתְקַבְּלַת
הַתְּשׁוּבָה מִיָּד (בְּזִמְנָא, כְּמוֹ הַקִּירוּב בְּמִקּוֹם
כְּבִיכּוֹל). וּנְקוּדַת הָעֲנָן, שֶׁהַפְּסוּק שׁוֹבָה יִשְׂרָאֵל
עַד גּו' בָּא לְבָאָר עַד הֵיכָן (עַד כְּפָה) צָרִיף
לְהִיּוֹת עֲנָן הַתְּשׁוּבָה, וְעַל זֶה אוֹמֵר שׁוֹבָה
יִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹי' אֶלְקִיךָ, הִינוּ שְׁאֹפֵן הַתְּשׁוּבָה
צָרִיף לְהִיּוֹת עַד אֲשֶׁר הַיּוֹי' יִהְיֶה אֶלְקִיךָ⁷, שְׁזוֹהֵי
מִדְּרִיגַת הַתְּשׁוּבָה כְּפִי שֶׁהִיא בְּשִׁלְיִמוּתָהּ בְּעֲשָׂרָת
יְמֵי תְּשׁוּבָה.

(1) הושע יד, ב. 2) שם, ג. 3) ראה שו"ע או"ח סתכ"ח ס"ח. 4) הל' תשובה פ"ב ה"ו. 5) ישעי' נה, ו. 6) דרך חיים כא, ב. כד, ד ואילך. 7) סה"מ תרנ"א ע' נג. תרצ"ז ע' 58. תרח"ץ ע' ב. 7) ראה ד"ה שובה בלקו"ת דרושים לשבת שובה (סה, א). ד"ה הנ"ל תרח"ץ (סה"מ תרח"ץ ע' לד). תש"ד (סה"מ תש"ד ע' 15).